

Περιβαλλοντική Ομάδα
Γυμνασίου Ανθούσας

Περιβαλλοντικές Ιστορίες

Κλιματική Κρίση
& Περιβαλλοντικοί Πρόσφυγες

Σχολ Έτος 2019-2020

Κείμενα

Κατερίνα Γκότση

Χωρίς χάρτη στη Νότια Αμερική

Καναβού Αικατερίνη & Καραμάνου Ιωάννα

Τα προσφυγοΠΟΥΛΙΑ

Σχεδιασμός

Αλίκη Χαβέλλα

01 Χωρίς χάρτη στην Νότια Αμερική

Αποφασίσαμε να εγκαταλείψουμε τη χώρα μας λόγω των καιρικών συνθηκών, αναγκαστήκαμε να φύγουμε με ένα αεροπλάνο χωρίς να ξέρουμε τι παιχνίδι θα μας παίξει η μοίρα.

Το τηλέφωνό μας είχε υποστεί σοβαρές βλάβες με αποτέλεσμα να μη μπορούμε να επικοινωνήσουμε με το άτομο που θα μας βοηθούσε να ταξιδέψουμε. Μετά από λίγο συναντάμε έναν γνωστό ο οποίος προσφέρεται να μας δανείσει το τηλέφωνό του για ένα μονάχα τηλεφώνημα. Συμφωνούμε να τηλεφωνήσουμε στον φίλο που θα μας βοηθούσε να φύγουμε από τη χώρα. “Ελάτε να με βρείτε στον παλιό σταθμό” απάντησε και έκλεισε το τηλέφωνο. Ευχαριστούμε τον γνωστό μας, Γυρνάμε στο πλημμυρισμένο σπίτι μας για να δούμε τι έχει απομείνει που θα μπορούσε να μας χρησιμέψει στο ταξίδι μας.

“Μαμά κοίτα τι βρήκα!” φώναξε το μικρό κοριτσάκι δείχνοντας πάνω σε ένα βρώμικο μικρό ντουλαπάκι. Όλη η οικογένεια πλησίασε προς το ντουλαπάκι αντικρίζοντας ένα γράμμα το οποίο συνοδευόταν από έναν φάκελο. Ο πατέρας πήρε το γράμμα στα χέρια του και άρχισε να διαβάζει “αυτά κατάφερα να συγκεντρώσω, καλό είναι να τα δεχτείς, θα τα χρειαστείς εκεί που θα πας, ο καλύτερός σου φίλος”. Η μεγαλύτερη κόρη με μεγάλη περιέργεια πήρε τον φάκελο από τη μητέρα της, τον άνοιξε προσεκτικά και τα μάτια της γούρλωσαν “τι έχει μέσα;” ρώτησε η μεσαία κόρη. “3000\$” αποκρίθηκε η μία αδερφή στην άλλη. Όλοι ξαφνιάστηκαν στο άκουσμα του ποσού, ώσπου η μητέρα αποφασίζει να διακόψει τις σκέψεις όλων. “Πρέπει να φύγουμε, αλλιώς θα χάσουμε τη μόνη ευκαιρία για μια καλύτερη ζωή”. Όλοι έγνεψαν καταφατικά το κεφάλι και έτρεξαν προς την έξοδο του εγκαταλελειμμένου πλέον κτιρίου.

Φτάσαμε στον παλιό σταθμό και συναντήσαμε τον άνθρωπο που θα μας βοηθούσε στη μεταφορά αυτή. Μας είπε πως θα έπρεπε να πληρώσουμε 1500\$ σε μετρητά για την ασφάλειά μας, οι γονείς των κοριτσιών χωρίς δεύτερη σκέψη άνοιξαν τον φάκελο και έδωσαν τα χρήματα. “Η ασφάλεια των παιδιών πάνω από όλα” είπε η μητέρα, καθώς ο πατέρας παρέδιδε τα χρήματα στον φίλο τους. Η πρώτη επαφή με το αεροπλάνο δεν ενθουσίασε την οικογένεια μια και ισχυρίζονταν πως οι συνθήκες θα ήταν λίγο καλύτερες από αυτό που αντίκρισαν. Τα καθίσματα δεν ήταν σε καλή κατάσταση, φοβίζοντας την οικογένεια για την ασφάλειά τους.

“Που θα πάμε;” ρώτησε ανήσυχο το μικρότερο μέλος της οικογένειας. “Κάπου καλύτερα” είπε η μητέρα προσπαθώντας να της δώσει κουράγιο. Ο πατέρας είχε πάει να ρωτήσει τον φίλο του ο οποίος θα βρισκόταν μαζί τους στο ταξίδι αλλά γύρισε πίσω στη γυναίκα και στα παιδιά του χωρίς απάντηση κάτι που αναστάτωσε την οικογένεια και τον ίδιο.

Μετά από πολλές ώρες ο άντρας που μας βοήθησε με την πτήση μας εμφανίζεται μπροστά μας και μας ανακοινώνει πως φτάσαμε στον προορισμό μας. Η οικογένεια ένιωσε πλέον ασφαλής, κατέβηκαν από το αεροπλάνο και ευχαρίστησαν τον άνθρωπο που τους βοήθησε.

Ο πατέρας δίνει εντολή στη μητέρα να προσέχει τα παιδιά μέχρι αυτός να βρει πληροφορίες για το μέρος στο οποίο βρίσκονται. Βαδίζοντας προς τον άγνωστο αυτό δρόμο ο πατέρας συνειδητοποιεί πως βρίσκονται και άλλοι συμπατριώτες του εκεί. Πλησιάζει έναν από αυτούς και τον ρωτάει σε ποια χώρα βρίσκονται. Ο ξένος άντρας ακούμπησε την παλάμη του στον ώμο του πατέρα και του είπε πως βρίσκεται στη Βραζιλία. Ο οικογενειάρχης πήρε την απάντηση που αναζητούσε και γύρισε πίσω στην οικογένειά του. Αλλά οι δικοί του άνθρωποι δεν βρίσκονται εκεί.

Ο πατέρας περιπλανιέται μόνος του στην πόλη για μέρες βάζοντας πολλές σκέψεις στο μυαλό του. Αναρωτιόταν γιατί να τον άφησε η οικογένειά του μόνο και χωρίς χρήματα σε μια ξένη χώρα. Στεναχωριέται και φοβάται μήπως έχουν πάθει κάτι οι δικοί του. Καθώς ο πρόσφυγας πατέρας κάνει τα πάντα για να βρει την οικογένειά του “πέφτει” στα χέρια του μια χθεσινή εφημερίδα με τίτλο << Η ΔΟΥΛΕΙΑ, ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

ΕΧΕΙ ΦΤΑΣΕΙ ΣΤΑ ΥΨΗ>>. Διαβάζοντας αργά και επανειλημμένα την πρόταση αυτή ο πατέρας ανησυχεί και φρικάρει στην ιδέα ότι οι δικοί του άνθρωποι μπορεί να έχουν πέσει θύμα είτε δουλειάς είτε εμπορίου ανθρώπων.

Πέρασαν οι εβδομάδες και ο πατέρας της οικογένειας περιπλανιέται μόνος του στα απομονωμένα στενά της Βραζιλίας. Αντίθετα, η υπόλοιπη οικογένεια στεγάζεται κάτω από μια υπό διάλυση αποθήκη που κατάφερε να βρει στα συντρίμια ενός παλιού μαγαζιού. Οι ώρες και τα λεπτά έως να ξανασμίξει η οικογένεια φαίνονται αιώνας μπροστά στα μάτια τους. Τα μικρά κορίτσια φοβούνται και προσπαθούν να αποκοιμηθούν στην αγκαλιά της μητέρας τους. Η δύσμοιρη γυναίκα διηγείται ιστορίες στα παιδιά της για να τα βοηθήσει να κοιμηθούν. Λίγα μίλια μακριά ο πατέρας είναι κουλουριασμένος σε ένα παγκάκι προσπαθώντας να αποκοιμηθεί. Δυστυχώς δεν τα κατάφερε, οι σκέψεις του και η καρδιά του ήταν στην οικογένειά του. Ανησυχούσε μήπως δεν είναι καλά. Ευτυχώς για τον πατέρα βρέθηκε μία ελπίδα να ξαναφτιάξει τη ζωή του όπως πίστευε και ο ίδιος. Καθώς ένας άντρας ντυμένος στα μαύρα τον πλησίασε και του πρότεινε να δουλέψει γι' αυτόν, του υποσχέθηκε πως θα τον βοηθήσει να βρει την οικογένειά του και πως κάθε μήνα θα παίρνει έναν αξιόλογο μισθό. Ο κακότυχος πατέρας τίναξε το χέρι του με χειραψία αλλά ο άντρας με τα μαύρα δεν ανταπέδωσε. Έτσι ο πατέρας νιώθοντας ντροπιασμένος κατέβασε το χέρι του και αναφώνησε “σύμφωνοι”.

Μετά από τέσσερις μήνες σκληρής δουλειάς, ο πατέρας αποφάσισε να ζητήσει από τον εργοδότη του κάποια χρήματα και βοήθεια ώστε να βρει τη χαμένη οικογένειά του. Από την άλλη πλευρά, η υπόλοιπη οικογένεια αναζητούσε ασταμάτητα το χαμένο μέλος της. Η οικογένεια αυτή άντεξε πολλές κακουχίες. Πίστευαν ότι θα έβρισκαν κάποιο καλύτερο μέλλον, μόνο που συνέβη το αντίθετο.

Κουρασμένος πια ο πατέρας, μη έχοντας ούτε μια ελπίδα για το σμίξιμο της οικογένειας, αποφασίζει να βάλει ένα τέλος σε αυτήν την ιστορία, πηγαίνοντας στον φίλο που τους βοήθησε να κάνουν όλο αυτό το ταξίδι. Στη διάρκεια της διαδρομής ένα αμάξι με ιλιγγιώδη ταχύτητα περνάει από πάνω του ισοπεδώνοντάς τον. Ο οδηγός προσπέρασε τον άτυχο πατέρα.

02 Τα Προσφυγο ΠΟΥΛΙΑ

01

Φωτιά

1864, Αυστραλία

Ήταν μία συνηθισμένη μέρα μαζί με την οικογένειά μου στο παλιό μας σπίτι. Η μέρα κυλούσε στους κανονικούς της ρυθμούς, κάποια ζώα έπιναν νερό από το ποτάμι και άλλα κατασπάραζαν τη λεία τους. Όλα ήταν ήρεμα και γαλήνια. Όμως, την ώρα που έδυε ο ήλιος ξέσπασε μία μεγάλη πυρκαγιά δίπλα στο μεγάλο δέντρο.

Όλοι τρέχαμε να ξεφύγουμε προς το ποτάμι. Αλλά για κακή μας τύχη η φωτιά εμποδίζει τον δρόμο μας. Αναγκαστήκαμε να περάσουμε μέσα από αυτή, έτσι που κάποια ζώα, ανίκανα να τρέξουν αρκετά γρήγορα ή να πετάξουν τόσο ψηλά, δεν τα κατάφεραν και μέσα σε λίγα λεπτά τυλίχτηκαν στις φλόγες. Ανάμεσα σε αυτά ήταν οι γερασμένοι γονείς μου και το νεογέννητο παιδί μου... Οι φλόγες ήταν πιο γρήγορες από εμένα.

Όταν επιτέλους ξέφυγα μέσα από αυτό το χάος, είχα την ελπίδα για μια καλύτερη αρχή, δεν ήξερα όμως τι με περίμενε στον επόμενο τόπο διαβίωσής μου.

Ξεκινήσαμε πολλοί και καταλήξαμε λίγοι. Και αυτό γιατί τα τετράποδα, ανήμπορα να κολυμπήσουν στον ωκεανό, έμειναν πίσω. Μόνο εμείς τα πτηνά καταφέραμε να επιβιώσουμε. Αλλά μάλλον όχι για πολύ. Το ταξίδι ήταν πολύ σκληρό για κάποιους, οι οποίοι έχασαν τις αισθήσεις τους, οπότε έπεσαν στη θάλασσα. Επικρατούσε πανικός. Η μόνη μου παρηγοριά ήταν η γυναίκα μου. Μετά από μέρες βρήκαμε στεριά.

02

Η πρώτη επαφή

Είχαμε χάσει τις δυνάμεις μας, όταν ακουμπήσαμε τα πόδια μας στη γη. Όμως η δύναμη της καρδιάς μας δεν μας άφηνε να τα παρατήσουμε. Νομίζαμε ότι όλα τα προβλήματά μας θα λύνονταν μόλις φτάναμε σε εκείνο το δάσος στον ορίζοντα. Η ζωή όμως δεν ήταν δίκαιη και έπαιζε πολύ σκληρό παιχνίδι.

Στον δρόμο μας για το δάσος βρήκαμε μια μικρή λιμνούλα και βουτήξαμε ολόκληροι μέσα. Άλλοι έπιναν νερό, άλλοι πλέονταν και άλλοι απλώς το ευχαριστιούνταν. Αυτή η μικρή ανάσα που πήραμε δεν κράτησε πολύ. Με λίγα λόγια ήταν ακόμα ένα εμπόδιο της ζωής.

Όσο λοιπόν πλενόμασταν στη λίμνη, ακούστηκαν πολλές και γνώριμες κραυγές. Κοίταξα ξαφνιασμένος πίσω μου και ρίγησε όλο μου το κορμί. Είδα ένα τεράστιο σμήνος πουλιών ίδια με εμάς. Φαινόταν όμως ότι δεν έρχονταν με φιλικές διαθέσεις.

Άρχισαν να μας επιτίθενται με τα νύχια και το ράμφος τους. Φώναζαν πράγματα όπως «Φύγετε! Δεν ανήκετε εδώ! Εμείς ζούμε σε αυτόν τον τόπο!». Ματώναμε. Όχι μόνο στο σώμα, αλλά και στην ψυχή. Η εικόνα ήταν τρομακτική. Πουλιά προσπαθούσαν να ξεφύγουν, αίμα παντού, οι φωνές σε τρύπαγαν στην καρδιά σαν σιδερένια κοντάρια. Τους φωνάζαμε να σταματήσουν για να τους εξηγήσουμε. Εκείνοι δεν έδωσαν σημασία και συνέχισαν.

Μετά από μερικά λεπτά, αφού ικανοποίησαν το μίσος τους, σταμάτησαν. Τότε κι εμείς μαζέψαμε το μυαλό μας και τους είπαμε: «Είμαστε πρόσφυγες. Το σπίτι μας κάηκε και δεν έχουμε

πού να μείνουμε. Σας παρακαλούμε, αφήστε μας να ζήσουμε μαζί σας! Ποιος ξέρει; Ίσως να φανούμε χρήσιμοι». Δεν φαίνονταν επηρεασμένοι από τα λόγια μας και συνέχισαν να μας διώχνουν. Τους ικετεύαμε, είχαμε περάσει πολλά. Αλλά ακόμα δεν άλλαζαν γνώμη.

Ύστερα από πολλές ικεσίες, συμφώνησαν να μας δώσουν τα απαραίτητα για μία ημέρα. Αυτό βέβαια δεν ήταν αρκετό, αλλά δεν μπορούσε να γίνει κάτι άλλο.

Μας οδήγησαν μες στο δάσος και μας άφησαν σε ένα από τα δέντρα τους. Λίγο αργότερα, ήρθε μία γυναίκα, η οποία έστειλε τριάντα από εμάς να βρουν φαγητό, ανάμεσά τους και τη γυναίκα μου. Την αγκάλιασα σφιχτά και της είπα να προσέχει.

Δεν πέρασε πολλή ώρα και ένας νεαρός μας ειδοποίησε ότι ένα αρπακτικό έκανε επίθεση στην περιοχή. Ζήτησε τη βοήθειά μας, καθώς χωρίς εμάς δεν υπήρχε καμία ελπίδα εναντίον του.

03

Απειλή

Πετάξαμε όσο πιο γρήγορα μπορούσαμε μέχρι το πεδίο της μάχης. Ήμασταν έτοιμοι να πολεμήσουμε, να υπερασπιστούμε τους εαυτούς μας και τους φίλους μας. Με το που φτάσαμε, τα μάτια μου καρφώθηκαν στο αρπακτικό πουλί που μας απειλούσε. Μόλις είδα τι έκανε, δάκρυα κύλησαν στα μάγουλά μου. Είχε στριμώξει τη γυναίκα μου στον τοίχο μιας σπηλιάς και ήταν έτοιμος να την κατασπαράξει.

Ξαφνικά ο φόβος και η ανησυχία μου εξανεμίστηκαν. Ήμουν διατεθειμένος να θυσιάσω τα πάντα για εκείνη, οπότε έτσι έκανα. Αιφνιδίασα τον εχθρό και μετέφερα τη γυναίκα μου σε ένα πιο ασφαλές μέρος, στην κορυφή ενός λόφου. Όλα ήταν καλά ή τουλάχιστον νόμιζα πως ήταν. Σύντομα ανακάλυψα ότι ήταν χτυπημένη. Έκανα ό, τι μπορούσα, μάταια όμως.

Άφησε την τελευταία της πνοή στην αγκαλιά μου. Μου ήρθαν στο μυαλό οι όμορφες αναμνήσεις από την οικογένειά μου. Ήταν σαν να τις ξαναζούσα από την αρχή. Η μέρα που τη γνώρισα, οι ξέγνοιαστες στιγμές μας, η γέννηση του γιου μου... Ο,τι έγινε πριν γίνω πρόσφυγας. Πριν τη φωτιά που με έκανε να χάσω ό,τι ήταν σημαντικό για μένα. Πριν από όλα αυτά.

Έριξα μια ματιά πίσω μου. Το θέαμα που αντίκρισα ήταν ανατριχιαστικό. Το τοπίο είχε μετατραπεί σε λουτρό αίματος. Το γρασίδι είχε βαφτεί κόκκινο. Μου θύμισε το σπίτι μου μετά τη φωτιά και τα δάκρυα πλημμύρισαν τα μάτια μου. Το βλέμμα μου συναντήθηκε με αυτό του δολοφόνου της γυναίκας μου. Στα μάτια του υπήρχε μίσος, αλλά το ίδιο και στα δικά μου. Ήμουν οργισμένος. Ήθελα να πάρω εκδίκηση όσο τίποτα άλλο.

Σηκώθηκα στα πόδια μου, μάζεψα όσο κουράγιο μου είχε απομείνει και πήγα να πολεμήσω. Συνεργάστηκα με τα άλλα πουλιά, ώστε να νικήσουμε τον εισβολέα. Μετά από πολλούς θανάτους, επιτέλους καταφέραμε να τον διώξουμε. Μαζί. Χωρίς διακρίσεις.

04

Μία νέα αρχή

Αφού καταφέραμε και διώξαμε τον εχθρό, επιστρέψαμε στο δάσος. Ούτε οι μισοί δεν τα καταφέραμε. Άλλοι πέθαναν στη μάχη, άλλοι ξεψύχησαν στον δρόμο, άλλοι πάλι στα χέρια μας. Εκείνοι που είχαν μείνει πίσω μάς έπνιξαν στις ερωτήσεις. Αυτός ο κόμπος στο λαιμό μας όμως, που μας έκαιγε σαν εκείνη τη φωτιά πριν δυο μήνες, που μας έτσουζε όπως και οι αποφάσεις που πήραμε, δεν μας άφηνε να απαντήσουμε. Το κεφάλι μου ήταν άδειο, δεν μπορούσα να σκεφτώ. Μονάχα τα τελευταία λόγια του πατέρα μου μέσα από τις φλόγες της πυρκαγιάς στριφογύριζαν στο μυαλό μου: «Φύγε! Πήγαινε να επιβιώσεις σ' ένα πιο ασφαλές μέρος! Το ξέρεις ότι εγώ δεν θα τα καταφέρω...»

Οι σκέψεις μου διακόπηκαν από τη φωνή ενός ντόπιου που βρήκε το κουράγιο και μίλησε: «Ναι, νικήσαμε. Αλλά χωρίς τη βοήθεια των παλιών “ξένων” και των τωρινών φίλων μας, θα είχαμε πολλές περισσότερες απώλειες» είπε, δείχνοντάς μας. «Γι' αυτό θα σας παρακαλούσα να τους φέρεστε σαν οικογένεια, γιατί ίσως εκείνοι είναι το μέλλον της φυλής μας και αυτού του δάσους!». Ησυχία. Κανείς δεν μίλησε. Εκείνος συνέχισε: «Το ξέρω ότι δεν υπάρχει αρκετό φαγητό και αυτό είναι το μόνο πρόβλημα... Είμαι σίγουρος όμως ότι θα βρούμε μια λύση. Όλοι μαζί.» Και βρήκαμε όντως μια λύση. Οι πιο εύσωμοι και δυνατοί από εμάς πήγαιναν έξω από τα σύνορα του δάσους για να βρουν φαγητό. Ήταν δύσκολο να συνηθίσω την νέα πραγματικότητα μόνος μου. Έτσι, βοηθούσαμε όλοι και από λίγο.

Άργησα να καταλάβω ότι η ζωή παίζει παιχνίδια και δεν υπάρχει πάντα αίσιο τέλος. Τέλος. Πάντα υπάρχει ένα τέλος. Κανείς δεν ζει παντοτινά. Για όλους υπάρχουν κάποια τελευταία λόγια. Και μπορεί να μην γίνεται να καθορίσουμε τον τρόπο που θα πεθάνουμε, αλλά μπορούμε να καθορίσουμε τον τρόπο που θα ζήσουμε. Μπορούμε να χαράξουμε τον δικό μας δρόμο στη ζωή, τον οποίο πιθανόν να τον ακολουθήσουν κι άλλοι. Έτσι έκανα κι εγώ. Ακολούθησα τον δρόμο του πατέρα μου και πολέμησα μέχρι τέλους. Έτσι είναι άλλωστε η ζωή.

Επίλογος

Στα πλαίσια του Περιβαλλοντικού Προγράμματος που εκπονήθηκε στο σχολείο μας, με θέμα: Κλιματική Κρίση και Περιβαλλοντικοί Πρόσφυγες, η Περιβαλλοντική Ομάδα περιέλαβε στις δράσεις της την συγγραφή δυο ιστοριών με βάση σεναρία που εμπνευστήκαμε από την περιβαλλοντική οργάνωση WWF.

Η πρώτη ιστορία αφορά μια πλημμύρα που πλήττει μια Ευρωπαϊκή χώρα λόγω κλιματικής αλλαγής. Μια οικογένεια αναγκάζεται να ξενιτευτεί σε άλλη ήπειρο γιατί γνωρίζει ότι πιθανόν είναι το θύμα μιας επόμενης πλημμύρας.

Η δεύτερη ιστορία γράφτηκε μετά από ένα θεατρικό δρώμενο που πραγματοποιήθηκε στην αυλή του σχολείου μας με αυτοσχεδιαστικούς διαλόγους, στηριζόμενη σε σεναριο της WWF με θέμα: Τα ζώα Πρόσφυγες.

Περιβαλλοντική Ομάδα
Γυμνασίου Ανθούσας

Σχολ Έτος 2019-2020